

Pápež obíde múzeum

RÍM. Počas májovej návštevy Izraela nenavštívi pápež Benedikt XVI. múzeum holokaustu pri pamätníku Jad Vašem, v ktorom sa nachádza tabuľka s kritickým hodnotením jeho predchodcu Pia XII. Informoval o tom vyslanec Izraela vo Vatikáne Mordechaj Levy. (čtk), SME, 7.3.2009

Pápež v máji navštívi Svätú zem

Rím - Pápež Benedikt XVI. navštívi 8. až 15. mája Svätú zem. Bude to prvá cesta hlavy katolíckej cirkvi do oblasti od roku 2000. Na programe jeho cesty je Jordánsko, Izrael aj palestínske územia. Oznámenie o pápežovej ceste prichádza v čase, keď vzťahy medzi Židmi a Vatikánom zatienili kontroverznosti okolo rehabilitácie katolíckeho biskupa, ktorý poprel holokaust. (čtk), HN, 9.3.2009

Cesty Biblie

Základný kánon kresťanov je súborom viacerých textov napísaných v priebehu viac ako 1500 rokov. Starý zákon kresťania prevzali z judaizmu. Z hebrejčiny ho prekladali najprv do gréčtiny. Podľa katolíckeho kánonu obsahuje 46 kníh, protestanti z nej prevzali len 39, podobne ako samotní židia, ktorí neuznali knihy napísané v gréčtine, akou je napríklad aj Kniha Tobiaš či Kniha múdrosti. Židia neprijali ani Nový zákon, pre nich sú najdôležitejšie knihy Tóry, čiže prvých päť kníh Biblie, ktoré sa označujú ako Knihy Mojžišove.

Nový zákon pozostáva z 27 spisov, ktoré vznikali v prvých dvoch storočiach nášho letopočtu, ich presnejšie datovania sú však stále predmetom sporov.

Pôvodne bol napísaný v gréčtine. Medzi jeho najvzácnejšie podoby patrí napríklad aj tzv. Sinajský kódex, rukopis zo 4. storočia po Kristovi, obsahujúci všetkých 27 kníh, objavený v roku 1844 v Kláštore sv. Kataríny na hore Sinaj. Prvé preklady Biblie vznikajú v latinskom a sýrskom jazyku, veľmi skoro Bibliu preložili napríklad aj do gruzínskeho jazyka. Dnes sú časti z nej preložené do takmer dvoch tisícok jazykov.

Cyril a Metod urobili v 9. storočí prvý preklad častí Biblie do staroslovanského jazyka. O úplný preklad

do predbernolákovskej slovenčiny sa postarali až kamaldulskí mníši žijúci v Červenom Kláštore na Dunajci v polovici 18. storočia. Zachoval sa jeden jediný exemplár, bibliofilské vydanie, spolu skoro tisíc sedemsto strán v dvoch zväzkoch formátu A4 s titulom Swatě Biblie Slowenské. Do roku 1946 sme o ňom však vôbec nevedeli. Mníši prekladali Bibliu z tzv. Hieronymovej Vulgáty, kanonizovaného katolíckeho textu schváleného tridentským koncilom v roku 1546, ale na pomoc si brali aj iné preklady vrátane protestanskej Českej Biblie Kralickej. Juraj Palkovič preložil Sväté písmo do bernolákovčiny v rokoch 1825 - 32, preklad do súčasnej spisovnej slovenčiny nastúpil až začiatkom 20. storočia.

V Česku práve žijú veľkým biblickým počínom, dokončili nový preklad českej Biblie Kralickej. Pod názvom Nová Bible Kralická ju propagujú ako Bibliu pre 21. storočie. Iniciátori tohto projektu sa totiž nazdávajú, že Česko je značne ateistické aj preto, že starým prekladom ľudia nerozumeli. Vyzývajú veriacich, aby počas tejto Veľkej noci ju čítali v rôznych mestách. Hoci v knižnej podobe bude v predaji až po Veľkej noci, na stránke www.bible21.cz je možné si už teraz nájsť celý text dokonca aj v audiopodobe narozprávaný českými hercami. SME, 7.3.2009

Rozhodnuté. Svätý Vít cirkvi nepatrí

Najvyšší súd rozhodol, že hlavné sídlo českej Katolíckej cirkvi je vlastníctvom štátu. Je najnavštevovanejším českým chrámom aj symbolom českej štátnosti. Patrí však len jednému. Najvyšší súd vo štvrtok rozhodol, že Katedrálu svätého Víta vlastní štát. Spor medzi katolíckou cirkvou a štátom o chrám v areáli Pražského hradu sa vlečie už takmer 17 rokov. Naposledy ho prisúdil štátu Obvodný súd Praha 1 v septembri 2007.

Cirkev sa však odvolala. Najvyšší súd - po tom, ako sa v minulosti viackrát postavil na stranu hradu - včera vyriekol definitívny verdikt bez možnosti odvolania.

„Rozhodnutie sme očakávali, pre Správu Pražského hradu sa nič nemení,“ reagoval bez prekvapenia pre ČTK hovorca hradu Radim Ochvat. Hrad je na základe dohody s cirkvou za katedrálu zodpovedný od roku 2007. „Ani druhý rozsudok Najvyššieho súdu nie je výsledkom spravodlivého procesu,“ povedal pre ČTK hovorca pražského arcibiskupstva Aleš Pištor. Vysvetlil, že cirkev chcela len vyčerpať všetky možnosti riešenia sporu v Česku, aby sa mohla obrátiť na Ústavný súd a potom aj na súd v Štrasburgu.

Najvyšší súd argumentoval vyvlastňovacím zákonom z roku 1954, podľa ktorého Pražský hrad patrí „všetkému československému ľudu“.

„Súdy nemôžu ľubovoľne bez príslušných zákonov vracat' majetok odňatý cirkevným subjektom komunistickým režimom,“ povedal serveru iDnes hovorca súdu Petr Knötig.

Za vrátenie Katedrály svätého Víta katolíkom sa vyslovil aj pápež Benedikt XVI. (spa), SME, 7.3.2009

Chrám sv. Víta

- Základný kameň bol položený v roku 1344, na rovnakom mieste stál kostol už v 10. st.

- Bol miestom korunovácie českých kráľov, teraz sú tam uložené korunovačné klenoty.

- V krypte sú pochovaní českí panovníci (Karol IV.) aj cirkevní hodnostári.

Zázračné uzdravenia:**Realita alebo reklama?**

Správa o tom, že v Smolníckej Hute majú kúsok plátna, ktorým si Páter Pio obväzoval krvácajúce dlane, obletela Slovensko v máji. Obec sa odvtedy stala cieľom stoviek pútnikov.

Pútnici: „Je chorý, má rakovinu.“

Pútnici: „Očakávam, že sa mu stav zlepši.“

Pútnici: „Chcem, že by bol zdravý chlapec, že by chodil.“

Redaktor: „Onedlho sa začal zo Smolníckej Huty šíriť príbeh o vyliečení nevidiacom chlapcovi. Neskôr sa vraj v obecnom kostole stali aj ďalšie zázraky.“

Jozef Spišák, rímskokatolícky farár: „Sú ďalšie prípady uzdravenie, ktoré nechcem ako komentovať na kameru.“

Redaktor: „Ľudia z obce o zázrakoch počuli, do priameho kontaktu s vyliečenými však prišiel málokto.“

Obyvatelia Smolníckej Huty: „Ja neviem nič.“

Obyvatelia Smolníckej Huty: „Len som počula a som to čítala.“

Ján Grega (SDKÚ-DS, Smer-SD), starosta Smolníckej Huty: „Viete čo, ja som s nimi nebol s tými ľuďmi, takže k tomu vám neviem povedať, čo, ako.“

Redaktor: „V úzkom kontakte s uzdravenými je miestny kňaz.“

Jozef Spišák, farár: „Stále sa ich pýtam, že môžeme ísť na kameru, nemôžeme, hovoria nie.“

Redaktor: „Cirkev pozná prípady uzdravenia v talianskom San Giovanni Girottonde, kde je telo Pátra Pia. Na Slovensku sa však proces skúmania údajných udalostí zo Smolníckej Huty ani nezačal. Bez ohľadu na to, či sa zázraky v obci dejú alebo nie, na relikviu tam nedajú dopustiť, pretože zbližila ľudí v obci.“

Ján Grega, starosta Smolníckej Huty: „Dost' veľa ľudí k nám chodí, hej, dá sa povedať volajú sem na obecny úrad.“

Obyvatelia Smolníckej Huty: „Nie, kedy aj plné autobusy chodia.“

Jozef Spišák, farár: „Každý tak cíti takú podporu.“

Ján Grega, starosta Smolníckej Huty: „Je to pre našu obec aj prínos, že tí ľudia vedia, že taká obec existuje, aj keď sme malá obec.“

Redaktor: „Skeptici upozorňujú, pozor, nejestvuje žiadny priamy dôkaz. Čo ak je to len marketingový ťah?

Slovenská Merkelová? Asi sotva

Julia Tymošenkova, Angela Merkelová, Ján Sigrudardóttirová. Ženy sa prepracovali do najvyšších funkcií vo viacerých európskych štátoch. Hoci v prezidentských voľbách kandidujú na Slovensku tri, takýto obrat v slovenskej politike je teraz málo pravdepodobný.

Vládu na Islande, kde finančná kríza spôsobila štátny bankrot, prevzala pred mesiacom 66-ročná Ján Sigrudardóttirová. A nie je len prvou ženou, ktorá sa dostala na čelo vlády v Reikjavíku. Je súčasne prvou premiérkou v západnej Európe, ktorá otvorene priznáva svoju homosexualitu.

Slovensko sa zatiaľ podľa analytikov touto cestou ani zďaleka neuberá. Iveta Radičovej, ktorá sa postaví proti Ivanovi Gašparovičovi, môže podľa analytika Jána Baránka ubrať hlasy práve to, že je žena.

„Slovensko má prevažne vidiecke osídlenie, kde je vyššia miera konzervatizmu,“ uviedol Baránek.

O krok ďalej je v tomto smere Ukrajina. Julia Tymošenkova sa tam na čelo postavila už po druhý raz, najprv v roku 2005 a opätovne koncom roku 2007. A netají sa tým, že chce ísť ďalej. Ekonomka kybernetička, kandidátka ekonomických vied, prezradila svoju ambíciu vyhrať prezidentské voľby v roku 2010 a stať sa tak prvou ženou v dejinách Ukrajiny na poste hlavy štátu.

Najvyššia štátna funkcia, do ktorej sa na Slovensku dostala žena, je post predsedníčky Ústavného súdu. Už dva roky ju na základe rozhodnutia prezidenta Ivana Gašparoviča zastáva sudkyňa Iveta Macejková.

Ďalšia žena vo významnej ústavnej funkcii k nej podľa Baránka nepribudne, aj keď podľa prieskumov voličom neprekáža ženská kandidátka. „V prieskumoch oslovení často hovoria to, čo je pekné povedať,“ poznamenal.

V histórii slovenského parlamentu sa ženy dostali najďalej do funkcie podpredsedníčky Národnej rady. Kým za Dzurindovej vlády tento post zastávala Zuzana Martináková, dnes je vo vedení parlamentu Anna Belouso-

vová. V parlamente je zo 150 poslancov len 29 žien. Po nútenom odchode Zdenky Kramplovej je jedinou ženou v kabinete premiéra Roberta Fica len jediná dáma - ministerka práce Viera Tomanová.

„Podľa prieskumov voličom neprekáža ženská kandidátka. V prieskumoch oslovení často hovoria to, čo je pekné povedať.“

Čo o nej povedali muži?

„Kedy pani Radičová vstúpila do politiky... pred štyrmi alebo piatimi rokmi? Ani neviem. Osobne si myslím, že to by už potom mohla hocijaká predavačka byť prezidentkou tohto štátu.“ Ján Slota, predseda SNS

„Žiaden politik nesmie povedať, že morálka je dohodou spoločnosti. Táto veta je hrozná a má strašné dôsledky. Znamená, že ak sa spoločnosť dohodne, že vražda nieje hriech a priestupok proti zákonu, môžeme vraždiť? To je pre hlúpych.“ Rudolf Baláž, banskobystrický biskup, v reakcii na Radičovú

„Pani Radičová zodpovedá za najväčšie sociálne špinavosti v tomto štáte - ako poradkyňa Kaníka a potom ako ministerka. Profitovala a participovala na korupcii poslancov Národnej rady SR.“ Robert Fico, premiér, v súvislosti s kupovaním poslancov

A čo ženy?

Mala by byť riadne a verejne napomenutá vedením cirkvi, aj keby ju to malo uraziť... Verejne „uraziť“ ľudí, ako je Radičová, je minimum, čo kresťanská láska vyžaduje. Centrum pre bioetickú reformu preto úctivo žiada Vaše Excelencie, aby ste pani Radičovú, ako aj ďalších verejne známych katolíkov s heretickými postojmi menovite a bezodkladne verejne pokarhali a následne exkomunikovali. Jana Tutková, riaditeľka Centra pre bioetickú reformu v liste biskupom

Jej držím palce aj v kandidatúre na prezidentskú funkciu, aby sa v týchto vnútrostranických sporoch nejakým spôsobom neutopil ten jej politický potenciál, ktorý nepochybne má.“

Zuzana Martináková, protikandidátka, šéfa Slobodného fóra

odu, zah, PRAVDA, 7.3.2009

Vylúčiť sa to nedá. Faktom však je, že relikvia ponúka mnohým ľuďom v zú-

falstve aspoň nádej. Jozef Slivenský
TV TA3, 18:40, 7.3.2009

Ako skrotiť našu nenásytnosť a domýšľavosť

Hovorí sa, že svetovú finančnú krízu nebolo možné predvídať. Bolo to síce snáď mimo schopnosti finančníkov a ekonómov, ale tí z ostatných, ktorí - často so zdesením - sledovali vývoj trhov, mali viac než len obavy.

Dávno, v roku 1997 v knihe Svetový étos pre politiku a hospodárstvo spomínam poznámku z úst predsedu americkej centrálnej banky Alana Greenspana začiatkom decembra 1996, že „iracionálna rozjarenosť“ viedla k nadhodnoteniu finančných trhov, vyviedla z miery nervózných investorov na bombastických burzách v Ázii, Európe aj Amerike. Dovolil som si vtedy vysloviť, čo je pre ekonómov kacírstvom: totiž že na ekonomiku treba uplatniť teóriu chaosu, že z najdrobnejších príčin môžu vyvstávať zničujúce účinky. Vôbec sa nedal vylúčiť „návrat celosvetovej hospodárskej krízy a zrútenie svetového ekonomického poriadku rokov 1929 - 1933.“ Pred neblahým vývojom udalostí, ktoré sa v globalizovanej ekonomike hromadili, naozaj varovala len hŕstka ekonómov, napríklad laureát

Nobelovej ceny za ekonomiku z roku 2001 Joseph Stiglitz či laureát z roku 2008 Paul Krugman.

Napriek množstvu prognóz ekonomických expertov sa kríza neobmedzuje iba na finančný sektor, ale mohutné dopady má na reálnu ekonomiku - najmä na automobilový a chemický priemysel. Na rozdiel od roku 1929 sa dnes úvery neškrtia; práve naopak, do bánk aj do ekonomiky sa pumpujú verejné peniaze. Tieto opatrenia však uspejú, len ak sa nebudú robiť izolovane a populisticky. Mali by, naopak, byť súčasťou presvedčivého celkového plánu, ktorý skombinuje štátne investície s uľahčovaním finančných bremien konkrétnym občanom a úsporami vo verejných rozpočtoch. Nepredvídateľné zadržovanie štátu - na účet budúcich generácií - nie je ani životaschopné, ani etické riešenie.

Našťastie sú tu náznaky, že všeobecne zmýšľanie, ktoré k zrodu krízy prispelo, sa mení. V bohatých priemyselných krajinách sa po ére cynického a krátkozrakého správania fixovaného na maximalizáciu zisku možno ocitáme na začiatku nového veku skromnosti a udržateľnosti. Firmy sú vystavené silnejúcemu tlaku, aby konali

mravne, a neetické obchodné správanie sa konečne trestá. V novembri 2008 som počas prednáškového turné po Spojených štátoch videl, že mnohí ľudia sa sťažujú na prevažujúcu túžbu po zisku v biznise a na megalomániu v politike. Keďže trhy zlyhali, výzvy k etickejšej regulácii honby za ziskom sa stali opodstatnenými nielen principiálne, ale tiež fakticky. Etika však nie je čerešničkou na torte, nie je iba podružným prílepkom k celosvetovému trhovému hospodárstvu. Nové finančné usporiadanie, ktorého sa mnohí tak dovlávajú, sa musí opierať o etický rámec. Ľudské inštinkty nenásytnosti a domýšľavosti možno skrotiť jedine pomocou niektorých základných mravných noriem.

O čo by malo ísť? Jeden bod Deklarácie za svetový étos, prijatej v Chicagu roku 1993 Parlamentom svetových náboženstiev, hovorí: „Vo významných prastarých náboženských a mravoučných tradíciách ľudstva nájdeme prikázanie nepokradneš. Alebo konaj čestne a spravodlivo. Odznovu sa zamyslime nad dôsledkami tohto prastarého prikázania. Nikto nemá právo okrádať ani inak pripravovať o majetok inú osobu. Nikto tiež nemá právo využívať svoj majetok bez ohľadu na potreby spoločnosti a Zeme. Chamtiví ľudia strácajú dušu, slobodu, vyrovnanosť, vnútorný pokoj, teda to, čo ich robí ľudskými.“

Nádej sa upiera k prezidentovi Barackovi Obamovi. On, nie je mesiáš, nemôže robiť zázraky. Má však postavenie, v ktorom môže definovať etický rámec rekonštrukcie svetového hospodárstva. S ohľadom na ťaživú a bezprecedentnú hŕbu problémov, s ktorými sa Barack Obama stretáva doma aj v zahraničí, nebude určite schopný splniť všetky očakávania. Nechcem hodnotiť jeho plány pre svetovú ekonomiku. Je však isté, že si mravný rozmer súčasnej hospodárskej krízy uvedomuje: „Vo výsledku ide o jednu z hodnôt - pripisujeme hodnotu iba bohatstvu alebo aj práci, ktorá ho vytvára?“

Strádanie, ktoré prežíva toľko ľudí, vytvára tlak na reformu a Barack Obama tieto tlaky šikovne premenil na politickú silu. To všetko ukazuje, že viac než kedykoľvek predtým potrebujeme reflexiu spoločných mravných hodnôt, svetový étos.

Hans Küng

Obet' znásilnenia cirkev nezaujíma

Brazíliou otriasa osud deväťročného dievčatka, ktoré znásilnil nevlastný otec. Dievča otehotnelo a podľa zákonných výnimiek podstúpilo interrupciu, ktorá je inak v krajine zakázaná. Je totiž obeťou znásilnenia a navyše čakala dvojčiky, čo ju vzhľadom na jej váhu tridsaťšesť kilogramov ohrozovalo na živote.

Napriek tomu rímskokatolícka cirkev dievčatko, jej matku a celý lekársky tím, ktorý ju ošetroval, za interrupciu exkomunikovala.

Postoj cirkevných predstaviteľov ostro kritizoval už aj brazílsky prezident Luiz Inacio Lula da Silva. (taasr)

Plus jeden deň, 9.3.2009

Pápež mieri do Svätej zeme

Pápež Benedikt XVI. v dňoch 8. až 15. mája navštívi miesta Ježišovho života a bude sa modliť za jednotu a mier pre Blízky východ a pre celé ľudstvo.

Benedikt XVI. by si chcel pozrieť najväčšiu jordánsku mešitu v Ammáne a zastaví sa tiež v Jeruzaleme, Betlehe-me a Nazarete. V inštitúte Jad Vašem si uctí pamiatku obetí holokaustu.

„Jeho prítomnosť tam, rovnako ako jeho slová, vyšlú jasný signál katolíckemu svetu, že akákoľvek forma popierania holokaustu je neakceptovateľná, „uviedol izraelský vyslanec vo Vatikáne Mordechaj Levy. Reagoval tak na kontroverzné vyhlásenia britského biskupa Richarda Williamsona, ktorý poprel rozsah nacistického vyvražďovania Židov. (mrx)

Plus jeden deň, 10.3.2009

Hans Küng (1928) je teológ a filozof. Žije v Tubingene. V českom preklade napríklad vyšli jeho štúdie Po stopách svetových náboženstiev, Večný život, Malé dejiny katolíckej cirkve, Mozartstopy transcendencie, Co je cirkev, Krédo. Apoštolské vyznanie víry dnes? Svetový étos pro politiku a hospodárství a Byt'křesťanem. V slovenskom preklade len Katolícka cirkev.

SME, 7.3.2009

Od papyrusov k počítačovým hrám?

Biblia je súčasťou nášho civilizačného kóduje pravdepodobne najcitovanejšou knihou sveta. Aj tí, čo neveria v jej svätosť, používajú v bežnej reči frázy či prirovnania z nej. Vieme, že je dobré byť múdry ako Šalamún, bojíme sa jóbovských zvestí, pochybujúcich nazývame neveriacimi Tomášmi. Biblické mená ako Mária, Jozef, Marek, Matúš, Anna, Ján či Jakub sú stále najpoužívanejšími. Poznáme však túto knihu kníh?

Biblia bola pôvodne písaná na papyrusové zvitky, neskôr sa jej časti prepisovali na papyrusové pergamenové listy, ktoré viazali do kódexov podobným dnešným knihám. Prvé storočia sa širila len prepisovaním v kláštoroch, k bežným ľuďom sa prakticky nemala ako dostať, väčšina z nich by si ju aj tak ani nedokázala prečítať. Prelom znamenal Gutenbergov vynález kníhtlače, ale aj vplyv reformácie, ktorá dávala na priame štúdium Biblie väčší dôraz. Po roku 1455, keď Gutenberg vyrobil prvý výtlačok Biblie, sa pomaly začalo s jej masovejším šírením. Dnes je dostupná teoreticky všade a všetkým, v tých najrôznejších formách a na prakticky všetkých možných nosičoch. No neznamená to automaticky, že o nej vieme viac ako generácie pred nami.

„Niekedy sa mi zdá, že ľudia z Biblie nielenže prevažne nič nečítali, ale že - čo je horšie - myslia si, že sú tam napísané úplne iné veci, než tam naozaj sú,“ myslí si divadelný režisér Pavol Smolík, ktorý sa podieľal na slovenskej audionahrávke Biblie, vstupujúcej tento týždeň do predaja. Príbehy Starého a Nového zákona interpretované slovenskými hercami, sú podľa neho tak trochu „Bibliou instant“, s „donáškou až do ucha“. Pri realizácii sa snažili vynechať pátos: „Biblia je vo svojej podstate pragmatická vec - ja ju nazývam manuálom k životu,“ dodáva Smolík.

Všetko je na webe

Audiokniha s Bibliou je vo svete veľmi bežnou formou. Na stránke www.audio-bible.com je možné počúvať až 72 hodín nahranej Biblie v angličtine. Iná medzinárodná skupina Audio Bible Ministry vedie kampaň pod heslom „Viera je z počutia“. Na svojich stránkach www.FaithComesByHearing.com dáva

možnosť zadarmo si stiahnuť Bibliu vo formáte mp3 v 330 jazykoch.

Ak si chcete dnes z Biblie niečo overiť či naštudovať, skutočne už nemusíte utekať do kníhkupectva, ba ani sa len natiahnuť do vlastnej poličky. Všetko je totiž na webe. Stránka Tangle.com, ktorá je akýmsi kresťanským YouTube a Facebookom zároveň, ponúka virtuálnu Bibliu, v ktorej sa dá vyhľadávať podľa jej jednotlivých častí. Vo výbere svetových verzií Biblie majú dokonca aj v Českú Kralickú Bibliu. Kompletne preklady poskytujú aj iné internetové portály. Na stránke www.biblebible.com si môžete kúpiť rôzne verzie na CD, DVD, kazete, ale aj vo verzii pre Ipod. Existuje dokonca aj niečo ako biblická tyčinka, miniatúrny digitálny prehrávač, do ktorého je natiahnutý Nový zákon. Vyrobená je aj vojenská verzia, ktorú distribuujú vojakom. Je vo veľkosti žuvačky, dá sa použiť aj za tmy a je v nej zabudovaný systém na zníženie viditeľnosti.

Zo portáli www.ceit.sk/wwwisis/Biblia.htm nájdete nielen české a slovenské katolícke, evanjelické i ekumenické preklady, ale napríklad aj grécky. Katolícky preklad aj s vyhľadávaním uložili na adrese pismo.christ-net.sk. Na stránke www.svatepismo.sk si môžete dokonca nastaviť aj individuálny plán čítania písma. Voľný preklad Biblie Nádej pre každého je na stránke bible.gospelcom.net. České preklady hľadajte na www.bible.net.cz.

Biblia na hranie?

Na biblické témy sú vytvorené nielen početné výtvarné a literárne diela, hrané či animované filmy, ale pozadu nezostali ani výrobcovia videohier. Kresťanské počítačové hry sa dostali na trh v osemdesiatych rokoch minulého storočia. Niektoré vychádzajú z biblických „dobrodružstiev“, akým bola nesporne aj Noemova archa. V iných sú zakomponované základné otázky zo Starého či Nového zákona, ktoré musí hráč zodpovedať, aby dostal nejaké kľúče, ktoré vedú postupne cez rôzne úrovne až k cieľu, ktorým je v napríklad kostol. Niekde sa hľadajú démoni, ktorých musí vždy hráč udrieť Bibliou. Hrdinovia kresťanských hier bojujú

s nepriateľmi mečom ducha a bránia sa štítom viery, biblické odkazy uložené na rôznych miestach ich cesty im v bojoch pomáhajú.

Niektoré jednoduché hry sú dostupné dokonca aj v slovenčine. Počítačová hra o sv. Pavlovi je prekladom hry, ktorá vznikla v Mexiku. Za nesprávnu odpoveď o tomto apoštolovi dostáva hráč meč, po troch mečoch vypadáva. Ak neviete nejakú otázku, môže vám anjeli pomôcť ju preskočiť, ale len raz. Bez znalosti Biblie sa nedá ísť ďalej ani vo virtuálnej realite.

Pomáhajú však nové technológie lepšiemu pochopeniu tohto veľkého textu? Róbert Lapko, asistent na kšickej Teologickej fakulte Katolíckej univerzity hovorí, že aj ich študenti používajú na štúdium Svätého písma vlastný počítačový program Biblework, ktorý obsahuje aj pôvodné hebrejské texty či gramatické vysvetlivky. On sám má problém skôr s niektorými filmovými spracovaniami, ktoré podľa neho posúvajú posolstvo Biblie či natláčajú divákovi isté obrazové predstavy. Písaná podoba je podľa neho vždy najlepšia, ale aj audioknihy sú nápomocné, napríklad aj pre objasnenie výslovnosti niektorých biblických miest či mien. „Aj božie slovo bolo najprv ohlasované,“ dodáva Lapko.

**Zuzana Uličianska
SME, 7.3.2009**

Najskôr treba pouvažovať

„Kto nám dovolil na základe prirodzeného „zákona ohaviť budúcnosť dieťaťa,“ toto sa opýtal biskup Baláž. S výrokom „že dieťa je človek, ktorý má právo na dôstojný život“, sa stotožňujem, ale prirovnáť homosexuálov ku „zvrátením ľuďom“ je nemorálne. Mnoho homosexuálnych párov by sa postaralo o deti lepšie ako heterosexuálne páry, ktoré dajú deti na adopciu. Práve cirkev, ktorá počas inkvizície tiež nastolila novú spoločenskú dohodu, v rámci ktorej zrazu prestali platiť morálne zásady ľudstva, nezabíjaj, by mala najprv pouvažovať o tom, čo spravila a potom nazývať homosexuálov ako „zvrátených ľudí“.

**Michal Dragan
SME, 11.3.2009**

Ľudia hľadajú útočisko vo viere

Ekonomická kríza, nezamestnanosť, problémy, to všetko vháňa ľudí do kostolov viac ako inokedy. Tie sú podľa sociológov a kňazov plnšie ako pred polrokom. Ľudia hľadajú útočisko vo viere.

Darina Mikolášová, redaktorka TV Markíza: „Ľudí v kostole pribudlo. Zhodujú sa na tom kňazi.“

páter Michael Holub: „Je dosť veľká návštevnosť, najmä ako pri nedeľných bohoslužbách, ale aj vo všedné dni.“

Michal Zajden, evanjelický farár: „Rozhodne sa zastavil úbyt看 ľudí.“

Darina Mikolášová, redaktorka TV Markíza: „Podľa sociologičky ide o bežný jav. Modlitby totiž mnohým pomáhajú hľadať východisko z problémov. Zvlášť, keď pociťujú akúkoľvek krízu.“

Silvia Porubánová, sociologička: „Nie je žiadnym tajomstvom, že v obdobiach osobných, spoločenských kríz, prelomových, historických obdobiach sa ľudia výraznejšie utiekajú k bohu, ku viere, k spiritualite.“

Michal Zajden, evanjelický farár: „To, že cítiť nejaký pokles, tak vedie ľudí skôr k zamysleniu, že či tie materiálne hodnoty sú najdôležitejšie.“

Telefonuje vladyka Juraj, pravoslávny arcibiskup: „Ľudia cítia veľkú neistotu a stretávam sa i s tým, oslovujú ma, hovoria mi to, ako nájsť zamestnanie.“

páter Michael Holub: „Všetci očakávame tú pomoc božiu aj najmä v takých nejakých kritických situáciách v našich ťažkostiach.“

Darina Mikolášová, redaktorka TV Markíza: „Kňazi priznávajú, že finančnú krízu spomínajú aj vo svojich kázňach.“

Michal Zajden, evanjelický farár: „Tak nejak sami cítime, že musíme viacej kázať o istote a o hodnotách, ktoré presahujú jednoducho pozemský život, hodnotách, ktoré nám dáva náš nebeský otec a myslím si, že ľudia túžia toto počuť a verím, že im to prináša i pokoj a istotu do ich života.“

Darina Mikolášová
TV Markíza, 19:00, 8.3.2009

Poliaci núkajú oplodnenie cez net

Umelé oplodnenie stojí na klinikách priveľa. Mnohé páry preto využívajú lacné ponuky darcov na internete.

„Ponúkam svoje spermie žene. Mám 26 rokov, svetlé vlasy, hnedé oči. Na výchove dieťaťa sa nebudem podieľať,“ ponúka na internete pomoc pri počatí čoraz viac poľských mužov. Využívajú tak fakt, že umelé oplodnenie je v Poľsku stále príliš nákladné.

V Európe si popri Poľsku musí pacient náklady na oplodnenie hradiť v plnej výške už len v Albánsku. Manželský pár stojí odborná liečba a mimomaternicové oplodnenie asi 20-tisíc zlotých (4210 eur). Muži, ktorí ponúkajú svoje služby cez internet, si však pýtajú maximálne 3000 zlotých (630 eur).

Páry, ktoré túto možnosť využijú, neporušujú zákon. Niektorí odborníci však pokladajú tento spôsob za neetický.

Cirkev oplodňovaniu bráni

Liberálna poľská vláda sa pokúšala vlani presadiť návrh, aby štát na umelé oplodnenie nemajetným rodinám pri-

spieval. Narazila však na tvrdý odpor katolíckej cirkvi. Poľskí biskupi označili umelé oplodnenie za nezlučiteľné s učením cirkvi.

Poľská ministerka zdravotníctva Ewa Kopaczová (na snímke dziennik.pl) upozorňovala na to, že páry využívajú služby nemeckých klinik.

„Nechcem ísť do vojny s cirkvou,“ povedala Kopaczová pre rádio RMF FM. Stále však trvá na tom, že peniaze by sa na to v rozpočte dali nájsť.

Dôstojnosť za dieťa

Súčasný stav totiž nahráva nie práve najšťastnejšiemu riešeniu. Často sa totiž inzerované oplodnenie neuskutočňuje insemináciou, ale klasickou súložou. „Insemináciu volia lesby alebo slobodné podnikateľky,“ povedal pre Dziennik 30-ročný darca z juhu Poľska.

Obe strany často uzatvárajú zmluvy, že oplodňujúci si nebude robiť nároky na dieťa a žena zase vymáhať alimenty. Lekári tvrdia, že zle nastavené zákony takto tlačia ženy do absurdných situácií. (čtk, toh), SME, 7.3.2009

Obama rozhneval pápeža

Americký prezident Barack Obama sa púšťa na tenký ľad. Včera zrušil obmedzenia svojho predchodcu Georgea W. Busha týkajúce sa výskumu kmeňových buniek. Tento výskum je kontroverzný aj v samotných Spojených štátoch, najmä pre silnú konzervatívne založenú voličskú základňu, nehovoriac o cirkvi, pre ktorú sú podobné praktiky neprípustné. „Zabíjať nevinných na to, aby mohli teoreticky pomáhať iným, je morálne neprípustné,“ povedal pre HN hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. Aj reakcia Vatikánu a jeho hlavy, pápeža Benedikta XVI., sa niesla v podobnom duchu. Tamojší denník L'Osservatore Romano výskum označil za hlboko nemorálny a zdôraznil, že toto počínanie pomôžu financovať dane obyvateľov Spojených štátov.

Vražda alebo pomoc

Obamova zmena spočíva v zrušení zákazu financovať výskum kmeňových buniek zo štátnych peňazí. Bush toto financovanie obmedzil iba na úzky okruh programov na niektorých amerických univerzitách. Zástancovia výskumu argumentujú, že táto metóda

povedie k prelomu v liečbe zhubných chorôb, napríklad Parkinsonovej choroby. Naopak, kritici ho považujú za ničenie budúceho života, pretože pri ňom z ľudských embryí vyberajú bunkové jadrá. Obama poveril Národný inštitút zdravia, aby do štyroch mesiacov vypracoval nové pravidlá v tejto otázke. Rada EÚ v roku 2006 otázku výskumu kmeňových buniek tiež riešila. Členské štáty sa zhodli, že prostriedky únie nebudú použité na ničenie ľudských embryí. Európska politika tak zakazuje výskum zameraný na klonovanie ľudí a výskum, dôsledkom ktorého by boli dedičné zmeny.

Obamove škrty

Za sedem týždňov vo funkcii Obama stihol zmeniť niekoľko rozhodnutí predchodcu. Iba pár dní po inaugurácii zrušil zákaz financovať z rozpočtu medzinárodné organizácie pre plánované rodičovstvo, ktoré ponúkajú vykonanie interrupcie. Zákaz Bush obnovil po tom, čo ho demokratický prezident Bill Clinton zrušil. Minulý týždeň zase Obama obnovil zákon o ochrane ohrozených druhov zvierat a rastlín s odkazom. Magdaléna Fejérová, HN, 10.3.2009

Postaví centrum za 4 milióny EUR

Žilinská diecéza: . . . a od veriacich nechce ani cent!

Bude sa stavať. Najmladšia diecéza na Slovensku plánuje výstavbu centra Communio za 4 milióny EUR (120 504 000 Sk). Počas hospodárskej krízy sa cirkev chce vyhnúť zbierkam od veriacich.

S výstavbou centra sa plánuje v lete, stavať sa má približne tri roky. Podľa hovorca žilinskej diecézy Petra Holbičku najväčšiu časť nákladov pokryjú financiami z odpredaja pozemku pri Farských schodoch. „Zvyšok peňazí by sme chceli riešiť najmä cez granty a príspevky zo zahraničia, od sponzorov,“ povedal hovorca.

Počas trvania hospodárskej krízy chce katolícka cirkev v Žiline ušetriť svojich členov od zbierok. „Ešte sa uvidí, ako to bude v ďalších rokoch, na tento rok však žiadne zbierky plánované nie sú,“ upresnil Holbička. Nové diecézne centrum Communio by malo stáť medzi Kalinčiakovou a Kuzmányho ulicou, na mieste súčasného trhoviska. Stavba za približne 4 milióny eur bude mať päť podlaží a podzemnú garáž. V centre budú okrem biskupského aj katechetický a školský úrad, kresťanské knižníctvo a spoločenská sála s kaplnkou.

Petra Bradová
Nový Čas, 10.3.2009

Kňaz a politika

„Jožo, hlavne nie politiku.“ Občas tieto slová počúvam od svojich známych, keď pri rozhovore hovoríme o pripravovanej kázni. Viacerí ľudia sú z politiky sklamaní. Nevideli na svojich kandidátoch, ktorým dali hlas, aby im aj po voľbách išlo o voliča. Odignorovaním volieb však cesta k zmenám nevedie. Ján Pavol II. napísal: „Dejiny učia, že demokracia bez hodnôt sa rýchlo premieňa na jasnú alebo kamuflovanú totalitu.“ A hoci aj ja sám mám rôzne skúsenosti s politikmi, predsa len si uvedomujem, že veci verejné sa ma dotýkajú. Nie je mi jedno, kto

Cirkev opäť kritizuje Radičovú

Voľby. Spišskému vikárovi prekáža, že kandidátka opozície žije v konkubinate.

Prezidentskú kandidátku za opozíciu Ivetu Radičovú kritizuje ďalší člen cirkvi. Podľa vikára Spišskej diecézy Jána Dudu nie je prijateľná, pretože nedáva katolíkom šancu ju podporiť. Ako napísal Duda na svojom blogu, Radičová žije vo verejnom konkubinate. „Pani profesorka Radičová po náhle a nečakanej smrti svojho manžela Stana Radiča žije v spoločnej domácnosti s pánom Riapošom. Ide teda o verejný konkubinát. Možno sa niektorí pri tom budú smiať, že som človekom stredoveku. Ale nech si myslí kto chce čo chce, pravda je taká, ako som ju pomenoval,“ napísal Duda.

Zároveň sa opýtal, prečo, ak sa Radičová uchádza o hlasy ka-

tolíkov, si nedala svoj vzťah s pánom Riapošom do poriadku. „To by znamenalo, že by s ním nežila v spoločnej domácnosti na spôsob manželstva (teda v konkubinate), ale by sa za neho vydala, či cirkevne, alebo, ak by sa cítila ateistkou, aspoň civilne.“

Predtým Radičovú kritizoval banskobystrický biskup Rudolf Baláž. Dôvodom boli jej postoje v súvislosti s interrupciami. Člen Radičovej volebného tímu Pavla Gmittera uviedol, že prezidentská kandidátka si už svoje postoje s Balážom vyjasnila. „Medzi ňou a biskupom Balážom nie sú rozpory, čo sa týka základných otázok. Iveta Radičová povedala už svoje stanovisko, to platí aj na prípadné nové ohlasy,“ hovorí Gmitter.

(hab), HN, 10.3.2009

Primátor Nitry rečnil v kostoloch

Smer si robí v Nitre politiku v kostoloch. Primátor Jozef Dvonč zo Smeru sa v čase pred prezidentskými voľbami veriacim chválil, ako mesto pod jeho vedením pomáha cirkvi. Vystúpenia politika na bohoslužbe cirkvi nekomentuje.

V mestskej časti Mlynárce dostal Dvonč slovo na začiatku omše. „Kňaz sa prežehnal a veriacim oznámil, že má pre nich milé prekvapenie - hosťá primátora mesta,“ povedal Ondrej Ščurka, ktorý bol vtedy v kostole. Ščurka, okrem iného člen SDKÚ, kritizoval tento postup aj v sídle Nitrianskej diecézy.

Dvonč pred oltárom oznámil, že mesto prispelo na obnovu kostolov, pri ktorej sa možno uplatnia miestne firmy. Odovzdal aj symbolický šek. O príspevku sa pritom Nitrania už mohli dočítať v platenom inzeráte v štránkových novinách. „Zatlieskali mu a omša

pokračovala,“ dodal Ščurka. Podľa neho je neobvyklé, že primátor takto vystupuje v predvolebnom čase.

Smer vo voľbách aktívne podporuje prezidentského kandidáta Ivana Gašparoviča. Dvonč tvrdí, že jeho akcia v kostoloch s tým nemá nič spoločné. Podľa neho o voľbách nepadlo ani slovo. „To nebolo rečenie. Boli sme asi v jedenástich kostoloch, chodili aj poslanci za výbory mestskej časti,“ hovorí.

Konferencia biskupov Slovenska celú vec nechcela komentovať. Hovorca Jozef Kováčik odkázal na Nitriansku diecézu. Tajomník biskupa včera nereagoval, lebo bol mimo úradu. „Na omši by nemal prehovoriť nijaký politik, ani na začiatku, ani na konci. Na takúto príležitosť by sa hodilo radšej verejné zhromaždenie,“ povedal katolícky kňaz Marián Prachár z Beladíc.

Jana Beňová, PRAVDA, 10.3.2009

ma reprezentuje. Nechystám sa robiť nikomu kampaň, nebudem nikomu vraviť, koho má voliť. Hoci ako občan na to mám právo! Budem však podľa svojich možností povzbudzovať ľudí, aby vo-

liť šli. Lebo ako napísal Seneca: „Chybou je, keď veríš každému, ale chybou je aj to, keď neveríš nikomu.“

Jozef Kozák, kňaz
SME, 11.3.2009

Vatikánsky liftboy

Vo vatikánskej Bazilike sv. Petra môžete nájsť nášho krajana. Mladý Slovák tam denne vozí turistov výťahom.

Redaktorka: „Tajomné zákutia aj úzke chodbičky Vatikánu má už viac ako pol roka pod palcom aj mladý Slovák Vlado Kopec. Objavili sme ho priamo v bazilike sv. Petra kde ako akýsi vatikánsky liftboy každý deň obsluhuje výťah. Ten vozí turistov priamo k nebesiam až na vrchol kupoly baziliky.“

Vlado Kopec, vatikánsky liftboy: „Práca je dosť náročná, hlavne, keď máte stáť niekedy 5, niekedy 6, niekedy až 9 hodín na nohách.“

Redaktorka: „Nahliadnuť do tajných chodieb Vatikánu sa nám nepodarilo. Keď sa totiž Vlado chystal poodhaliť tajomstvá tých najtajnejších zákutí, náš rozhovor zastavili členovia tamojšej stráže. Ako sme sa následne dozvedeli, nadržat' na pôde Vatikánu je totiž bez povolenia pápeža zakázané. Počas služieb vo Vatikáne sa s pápežom Vlado stretol už viackrát.“

Vlado Kopec, vatikánsky liftboy: „Pracuje tam ako sa svetia tie okná, tak hore z toho druhého okna dáva každú nedeľu vlastne požehnanie vlastne na Angelus, keď sa modlí. Išiel okolo mňa strašne veľa krát, dokonca párkrát sme sa tak usmiali na seba.“

Redaktorka: „Vatikán oslavuje v týchto dňoch jubileum. Najmenší štát na svete sa dožíva 80-ty. V mini štáte s vladstným riadením políciou či bankou však slovenský liftboy objavil aj zaujímavosť, ktorú nikde inde nenájdete. Vatikánske bankomaty.“

Vlado Kopec, vatikánsky liftboy: „Zaujímavé je napríklad, to som nevedel predtým ako som tu pracoval, že Vatikán má aj vlastné bankomaty v latinčine.“

Redaktorka: „Vybrať si z neho eurá sa nám však nepodarilo. Cez vchod Vatikán, prísne stráženého gardou bolo dostať sa úplne nemožné.“

Z Ríma pre TV JOJ

Katarína Kováčiková, 8.3.2009

Radičovej svet ja odmietam

Volby. František Mikloško v seriáli rozhovorov s kandidátmi pre HN:

Iveta Radičová je pre vás neprijateľná ako prezidentská kandidátka iba kvôli jej liberálnejším názorom?

Ivetu Radičovú poznám pomaly dvadsať rokov a náš vzťah je korektný a kamarátsky. Iveta Radičová však až učebnicovo predstavuje liberálny svet, ktorý k nám prichádza. Iveta Radičová predstavuje budúcnosť, ktorá prichádza na Slovensko. Je to svet mravného relativizmu. Je to svet, ktorý vyjadřila vo vete brat' tie veci, na ktorých sa konsenzuálne dohodne. Tento jej svet je pre mňa neprijateľný.

Predstavme si situáciu, že v roku 2010 bude pri moci Robert Fico a prezidentom Slovenskej republiky bude Ivan Gašparovič. Považujete to za lepšiu kombináciu ako premiéra Fica a prezidentku Radičovú?

Tieto úvahy sú rýdzo teoretické. Náš názor na Ivana Gašparoviča je jasný. Bol dvojkou Vladimíra Mečiara, ale predstavuje svet, ktorý od-

chádza. Iveta Radičová predstavuje prichádzajúci svet, ktorý som opísal, a s tým súvisí náš postoj.

Keď ste v roku 2004 kandidovali na post prezidenta, biskup Rudolf Baláž odporúčal KDĽ, aby namiesto vás podporovalo Jána Figeľa. Čo si o tom myslíte?

Bol to jeho názor, ktorý napísal Hrušovskému. Nemám k tomu čo povedať.

Teraz biskupi hovoria, aby KDĽ namiesto Ivety Radičovej podporovalo vás.

Veď pri Jánovi Figeľovi a mne neboli žiadne takéto osobné morálne problémy. Teraz biskup Baláž verejne hovoril svoje názory. Vtedy napísal list Pavlovi Hrušovskému. To, čo urobil teraz, je verejná kázeň do rádia Lumen pre celú slovenskú spoločnosť. Okrem toho, pozadie tohto problému je také vážne, že tieto dve veci sú úplne neporovnateľné.

V prieskumoch figurujete na štvrtom mieste. Nemáte veľkú šancu dostať sa do druhého kola prezident-

Pri popieračovi holokaustu som pochybil, priznal pápež

Pápež Benedikt XVI. prvýkrát od vypuknutia aféry okolo popierača holokaustu priznal, že urobil chybu, keď zrušil 20 rokov starú exkomunikáciu Richarda Williamsona a troch ďalších biskupov z cirkvi. Chybe sa pritom mohlo ľahko predísť, napríklad rešeršovaním na internete.

Pápež už skôr vyhlásil, že nebol oboznámený s Williamsonovými kontroverznými názormi na vyhladzovanie Židov, keď sa ho koncom januára rozhodol prijať späť do cirkvi. Z nej ho pred dvoma desiatkami rokov vylúčili za to, že sa nechal vysvätiť na biskupa bez požehnanie vtedajšieho pápeža Jána Pavla II.

Pápež v liste biskupom vyjadril ľútosť a bolesť nad útokmi, ktoré vznikli v súvislosti so zrušením Williamsonovej exkomunikácie. „Zarmútil ma fakt, že dokonca aj katolíci, ktorí by mali lepšie poznať situáciu, zaútočili na mňa s otvoreným nepriateľstvom,“ povedal Benedikt. Zároveň oľutoval, že kauza nebola jasne vysvetlená. Pápeža rovnako mrzí, že jeho gesto vyvolalo toľko zlej krvi. „Občas človek získa dojem, že naša spoločnosť potrebuje mať aspoň jednu skupinu, voči ktorej nie je treba prejavovať žiadnu toleranciu a ktorú možno ľahko napádať a nenávidieť. A pokiaľ sa niekto odváži k tejto skupine priblížiť v tomto prípade i pápež aj on je zbavený akéhokoľvek práva na toleranciu a smie sa s ním zaobchádzať nenávisťne bez akýchkoľvek škrupúl,“ konštatoval pápež.

Zo strany pápeža išlo o neobvyklé gesto. Nebýva zvykom, že hlava cirkvi obhajuje svoje kroky pred ostatnými cirkevnými hodnosťami. (sita, sim)

HN, 13.3.2009

ských volieb. Prečo ste sa rozhodli kandidovať?

Otázku, prečo som sa rozhodol kandidovať, dostávam stále a vôbec necítim potrebu ju nejako rozvádzať. Kandidujem preto, lebo predstavujem kresťansko-konzervatívny svet dvadsať rokov a ponúkam možnosť, aby sa ľudia vyjadrili k mojej kandidatúre.

Róbert Kotian, Iveta Radičová

HN, 11.3.2009

Tajomstvo prezidentovho hrobu

Farári z Nitrianskej diecézy možno o niekoľko rokov vyhlásia Jozefa Tisa za svätého. Popravený Jozef Tiso už nemá len jeden hrob, ale hneď dva. Na Martinskom cintoríne v Bratislave, druhý v krypte Nitrianskeho hradu. Stále však nie je jasné, či v hrobch naozaj spočívajú telesné pozostatky prezidenta vojnového slovenského štátu.

Tisovi pohrobkovia, ktorí sa z času na čas pri údajnom hrobe Jozefa Tisa na Martinskom cintoríne stretávajú, s dilemou nemajú očividne žiadny problém. Pre nich je to jednoducho pietne miesto. Bez ohľadu na to, či v hrobe pozostatky ich idolu sú alebo nie. Ostatní sa môžu rozhodnúť...

Veriaci Pánis

„Vždy som veril a nikdy nepochyboval,“ dušuje sa Stanislav Pánis, šéf Slovenskej národnej jednoty. „A teraz môžem byť len rád, že moje presvedčenie sa konečne potvrdilo,“ hovorí. „Nikdy som nepotreboval žiadne úradné potvrdenie. Tiso má teraz v rukách cirkev.“ Pánis nevie, prečo si pozostatky prvého prezidenta privlastnili a previezli z Martinskeho cintorína do Nitry. „Možno ho chcú vyhlásiť za svätého,“ myslí si. Pánis je správcom údajného hrobu Jozefa Tisa na bratislavskom cintoríne a aj keď je hlboko presvedčený katolíkom, na kňazov má teraz ťažké srdce.

„Som kresťan a vždy som si myslel, že kňazi sú kultúrne ľudia,“ ťažká si. Po tom, čo si kňazi z Nitrianskej diecézy privlastnili kosti z Tisovho hrobu, jeho viera v kňazov očividne utrpela. „Keby sa so mnou aspoň predtým poradili,“ ťažká si profesionálny Slovák Pánis.

Našťastie pre chlapcov zo Slovenskej národnej jednoty a ich kamarátov zo Slovenskej pospolitosti, Tisov hrob celkom prázdny nezostal. Pánis do jeho útrobu vložil jednu z prezidentových kostí.

Ich farár, ich prezident, ich história

Jozef Tiso pôsobil niekoľko rokov na farách v okolí Nitry, preto sa tamjší duchovní domnievajú, že pozostatky ich kňaza patria do Nitry. Údajne preto, že popravený kňaz nebol pochovaný ako duchovný. Veria duchovní z Nitrianskej diecézy, že v krypte sú uložené skutočne kosti Jozefa Tisa?

Diecézny tajomník Michal Rajec odmieta akékoľvek pochybnosti a ako dôkaz o pravosti pozostatkov predkladá knihu Tisovho obdivovateľa Stanislava Májeka Dr. Jozef Tiso Prezident a farár, ktorá vyšla minulý rok. Autor v nej bohorovne tvrdí, že testy, ktoré objednala Spoločnosť Andreja Hlinku vo viedenskom genetickom laboratóriu, potvrdili rodovú príbuznosť pozostatkov vojnového zločincina so žijúcim Tisovým synovcom Štefanom Tisom na 99,93 percenta. Tento muž hlása, že v hĺbke asi 1,6 metra našli lebku a v krčnej časti kosti kňazský kolárik. Kolárik mal dať do rakvy salezián Jozef Stašo, ktorý popraveného Tisa pochoval. Podľa Májeka v odkrytom hrobe bolo aj puzdro s okuliarmi, kožené topánky, ruženec a zhrdzavený krížik, ktorý mal Tiso počas popravy držať v rukách.

Ticho pred blahorečením

V tvrdení Tisovho prívrženca Májeka však niečo veľmi podstatné škripe. Očitý svedok Marian Grach, ktorý bol prítomný pri akcii, priebeh exhumácie aj fotografoval, tvrdí, že je Májekove tvrdenia sú nezmysel. „Niečo, čo pripomína kňazský golierik, možno v odkrytom hrobe bolo, aj zvyšky kosti, ostatné je však výmysel,“ tvrdí Grach. Susanne Hassová, šéfka viedenského laboratória Confidence DNA - Analysen, ktorá vzorky skúmala, tvrdí, že žiadnu podobnú správu nikdy príbuzným popraveného Tisa neposkytla. Na takýto záver boli vzorky veľmi staré a nekvalitné. „Je to skreslené a nepravdivé tvrdenie,“ rozhorčuje sa vedúca laboratória. Slovenským nácom ani duchovným, to však očividne neprekáža. „Nemám k tomu čo povedať,“ veľavýznamne uzatvára diskusiu Michal Rajec.

Koniec prezidenta

Jozef Tiso pred skončením vojny utiekol do Bavorska, kde ho chytili americké orgány a vydali Československu. Tiso bol obvinený zo zrad, z prenasledovania Židov a potlačenia protifašistického povstania. Hrdelný rozsudok bol vyhlásený tribunálom 15. apríla 1947. Tiso neprejavil žiadnu ľútosť. Poprava sa konala o tri dni neskôr na nádvorí Krajského súdu v Bratislave. Katovi pomocníci založili odsúdencovi na mohutný krk slučku

Jozef kardinál Tomko oslavuje 85. narodeniny

Ako prvý Slovák v dejinách stál na čele rímskej Kongregácie pre evanjelizáciu národov. V súčasnosti je emeritným predsedom Pápežského komitátu pre medzinárodné eucharistické kongresy. Hovoríme o Jeho Eminencii Jozefovi kardinálovi Tomkovi. Práve dnes oslavuje 85-te narodeniny.

Redaktorka STV: „Národu, viere, kresťanstvu a tradíciám venoval celú doterajšiu teologickú, vedeckú i publicistickú prácu. Má neopomenuteľné zásluhy v zakladaní misijných rádov v Ázii, Afrike i v Oceánii.“

Jozef kardinál Tomko, prefekt Kongregácie pre evanjelizáciu národov: „My ešte sme veľmi veľmi vysoko a ďaleko nad tou biedou, ktorú som ja videl na svete. To ale neznačí, že sa nemáme akosi snažiť o povznesenie, aj hmotné povznesenie, aj kultúrne, aj duchovné.“

Redaktorka STV: „Jozef kardinál Tomko sa narodil v Udavskom okrese Humenné. Po štúdiách na bohosloveckej fakulte v Bratislave odišiel v roku 1945 do Ríma, kde ho o štyri roky neskôr vysvätili za kňaza. Po získaní doktorátu z teológie, sociálnych vied a z cirkevného práva ho v roku 1979 vymenovali za arcibiskupa. Kardinálom sa stal v roku 1985.“

Jozef kardinál Tomko, prefekt Kongregácie pre evanjelizáciu národov: „Ja myslím, že práve v mojom živote sa odzrkadľuje aj to poslanie nášho národa.“

Dominik Hrušovský, arcibiskup: „Osobne som bol vždy presvedčený, že má predpoklady, aby dobre zvládol tie úlohy.“

Redaktorka STV: „Kardinál Tomko patrí do povojnového exilu. Desiatročia prežil vo Vatikáne. Za jeho osobnosťou sa bude vždy ukrývať práca, nápaditosť a charizma.“

Natália Navarská

STV Jednotka, 19:30, 11.3.2009

a kat v obleku a semišových rukavičkách mu zviazal ruky a nohy. V dôsledku obezity exprezident nebol hneď mŕtv, keď odvisol, a kat ho údajne musel vlastnými rukami uskrtiť.

HN, 13.3.2009